

Budapestre vonatkozó ujságcikke

Oszdtálvázás

339.854

Szerző:

Cím:

A köztisztviselők parlamentje

Forrás:

Pesti Napló

Hely

Idő

"1920"

Személy

Helyszám

Byp.
(Hely)1920 X 13
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

350.8

"1920"

A köztisztviselők parlamentje

Ankét a létszámcsökkentésről és a fizetésrendezésről

Laky Dezső, Belatiny Artur, Andor Endre, Czettler Jenő és Krisztics Sándor felszólalása

(Saját tudósítónktól.) Országunk feldarabolása óta állandóan hátrányomásként nehezedik a köztisztviselők társadalmára a hivatali létszám csökkentésének kérdése és hasonlóképpen sok keserű gondot okoz az állam alkalmazottainak a megélhetési viszonyok szinte elviselhetetlen nehézsége. A „Magyar Társaság“ igazgatója, Heller Farkas műegyetemi tanár és a Magyar Társadalomtudományi Egyesület titkára, Hallósy István műegyetemi tanársegéd kezdeményezésére a két testület nagyvezetési tanácsot rendezett a köztisztviselő-társadalom e két legégetőbb problémájának nyilvános megvitatására. Az ankét ma délután kezdődött meg a kereskedelmi és iparkamara üléstermében és bátran nevezhetjük a köztisztviselők parlamentjének, nemcsak azért, mert a tisztviselő-társadalom minden rétege és minden testülete nagy számban volt képviselve, hanem azért is, mert a tisztviselő-problémák szokatlanul magas színvonalú beszédekben és a tárgyilagos komolyság hangján kerültek megvitatásra. Az ankétan megjelentek többek között Imre Sándor államtitkár, Ajtay József miniszteri tanácsos, Tormay Géza miniszteri tanácsos, Czettler Jenő nemzetgyűlési képviselő, Steinecker Ferenc miniszteri tanácsos, az egyetem közgazdasági fakultásának dékánja, Arató Gyula, a köztisztviselők szövetségének alelnöke, azonkívül több nemzetgyűlési képviselő és miniszteri főtitkár.

Az értekezletet délután öt órakor nyitotta meg Heller Farkas műegyetemi tanár, az ankét elnöke.

A megnyitó beszéd után dr. Laky Dezső, a statisztikai hivatalhoz beosztott miniszteri tanácsos, mint előadó tartott nagyvezetési beszédet a köz-

tisztviselők legfontosabb problémáiról. A háború és forradalmak alatti viszonyok ismertetése után utalt arra, hogy a mai viszonyok között a köztisztviselőkre nézve legnagyobb fontossága van a létszámredukció és a fizetésrendezés kérdésének. Ami a redukció kérdését illeti, a köztisztviselőknek legelső kívánsága az, hogy a létszám-csökkentés addig ne történjék meg, amíg a felszabaduló munkaező elhelyezéséről nem történik gondoskodás. A békeszerződés adminisztratív végrehajtása, a közgazdaság küszöbön álló reformja különben is emellett szólnak, hogy nem szabad ezt a redukciót elhamarkadni. Ha, mint államot, akarunk csinálni, ahhoz sok avatott munkaező kell. A nemzetgyűlésben és a köztudatban teljesen hamis számok kerülnek forgalomba a köztisztviselők létszámáról.

A háború elején — a statisztikai hivatal adatai szerint — Nagy-Magyarországnak összesen háromszáztizenezzer közalkalmazottja volt, beleértve ebbe a számba az altiszteket, díjnokokat, sőt a kísérő munkásokat is. Az ország feldarabolása óta ez a szám száznegyvenezzerre csökkent. Ebben a számban nem foglalhatk benne a menekült tisztviselők létszáma, amely különben is legfeljebb tízenkétezerre becsülhető. A száznegyvenezzer állami alkalmazott között azonban túlnyomó többségben vannak a nemtisztviselők, úgy hogy a mai Magyarország köztisztviselőinek a száma maximuman ötven-hatvanezer lehet. Sokakat bizonyára az a körülmény téveszt meg, hogy az állam folyósítja a vármegyei tisztviselők fizetését is. Ha a létszám csökkentésére kerül a sor, ezt csak úgy lehet keresztülvinni, hogy a határai munkaidőt nyolc órára emelik fel. Ez nem jelentené a köztisztvi-

selők újabb megterhelését, mert a megélhetési nehézségei ugyanis rákényszerítik mellékfoglalkozásra a köztisztviselők legnagyobb részét. A redukció lehető legnagyobb mértéke huszonöt százalék volna és az így felszabaduló munkaezőt más munkahelyeken kellene átcsoportosítani. Azonban a fiatalságot csak a fiatalságért, a harminc évesnél idősebbeket pedig csak az életkoruk miatt eltávolítani mindenesetre nem szabad. Pártatlan igazságossággal kell a kiválasztást keresztülvinni. Nem szabad azonban az államnak gondoskodását megvonni az egyelőre elbocsátott köztisztviselőktől, mert még szükség lehet valamennyire. Ezért nem célszerű a végkielégítés, hanem az ideiglenes nyugdíjazása.

A másik legfontosabb kérdés: a tisztviselői fizetések rendezése. A statisztikai hivatal adatai szerint a cseledeknélkül vezetett legszerényebb háztartás százhuszezer koronába kerül évente. Megfejtethetetlen titok tehát, hogyan tudnak a köztisztviselők megélni, még ha minden értéküket el is adják. Sajnos, az állam lényeges fizetésjavítást csak újabb bankjegy-öszön kibocsátása után tudna adni, ami a drágaságot még jobban fokozná. Összhangot kell teremteni a katonai és polgári közalkalmazottak fizetése között. Ezzel a komplexummal összefügg az adóbehajtás ügye is. A kormányzatnak arra kell törekednie, hogy az adókat a tisztviselői társadalom érdekében az egész vonalon pontosan behajtsák. Azonban a kormányzat egyedül nem képes a tisztviselői társadalom ezer gondján segíteni, a földbirtokos-társadalomnak, a kereskedelem és ipar képviselőinek kell hozzájárulnia a tisztviselők létkérdésének megoldásához. Az állami gépezet vezetőit, a köztisztviselőket nem szabad magukra hagyni élethálójuk küzdelmében.

A nagy éljenzéssel fogadott előadói beszéd után az előző Heller tanár felszólítására egymásután következtek a hozzászólások.

Belatiny Artúr, a kereskedelmi és iparkamara elnöke: Az állam szolgáltatásból kifizető tisztviselők elhelyezkedéséről kívánok beszélni. A leg-

rettenetesebb gondolatnak azt tartom, hogy a köztisztviselők egy része kénytelen lesz kivándorolni, mert éppen ez az osztály az, amely a magyar társadalom gerince. Azonban nem bízom semmiféle mesterséges támogatásban. Az egyetlen erő, amiben bízni lehet, az a hajtóerő, amely minden elhelyezkedni kívánóban fel fogja ébreszteni az új képességeket.

Andor Endre miniszteri tanácsos, a hatósági munkaközvetítő hivatal igazgatója:

— Hosszu évek óta veszek részt a köztisztviselői mozgalmak veretésében. A mai helyzetben legfontosabbnak azt tartom, hogy ne feledkezzék meg az állam arról a számtalan teendőről, ami reá vár. A minisztériumok ontják a reformokat. Ha a tisztviselők jelentékeny részét elbocsátják, kik fogják ezeket a reformokat végrehajtani? Mielőtt a redukálás kérdése egyáltalán szóba kerülhetne, az államnak pontosan meg kell állapítania, hány tisztviselőre van szüksége, csak aztán lehet razzdát tartani a hivatalokban, az államhátség, a szaktudás, a becsületesség és a hozzáférhetetlenség szempontjából. A nem odaválókát el kell távolítani. A megmaradók részére pedig biztosítani kell a három évenkénti előléptetést, mert csak így segíthetjük elő a hivatali nemes közszellem kifejlődését. Ugyanolyan alapra kell helyezni a tisztviselői társadalmat, mint amelyen a katonai társadalom áll. Egységes elbánásra van szükség. A köztisztviselői nyugdíjnak alkalmazkodnia kell a mindenkor megélhetési viszonyokhoz. Reviziónál meg kell a nyugdíjakat és az özvegyi ellátás összegét. Szükség van aránytalanul alacsony fokú és a közigazgatási bíróságra, hogy a tisztviselőkkel ne ványit terjesztem elő, hogy szervezzenek a köztisztviselők egy vállalkozói szövetséget, amelyet köztisztviselők helyzetének rendezése az állam szakemberek vezetnének és amelynek jövedelméből a köztisztviselők részesülének. Az állam természetesen ezt a szövetséget az állami vállalkozások terén előnyökben részesítené.

Heller Farkas elnök este nyolc órakor az értekezletet félbeszakította. A többi felszólalóra a holnap délutáni folytatálagos ülésen kerül a sor.

Cserfater Jenő nemzetgyűlési képviselő, a

Gazdaszövetség igazgatója:

— A köztisztviselők, minthogy nincs pragmatikájuk, nem fejthették ki azt a tevékenységet, ami minden önértékes állampolgárnak kötelessége. A jogi oktatás túltengése vezetett a mai nehéz helyzethez, továbbá az a körülmény, hogy a magyar intelligenciát valóságos beleterelték az állam szolgálatába, 1900 óta fokozatosan haladtunk az államszocializmus felé. Most, hogy össze-tört az állam gépezete, sokkal nehezebb a régi hibák orvoslása. Már pedig ezeket a hibákat orvosolni kell, mert a köztisztviselők társadalma az egyetlen osztály, amely a nemzeti eszméért áldozatot is tud hozni, nagyobb mértékben, mint bármely más osztály. A megélhetési csak egy megoldás biztosíthatja: a devalváció. Nyakig benne vagyunk az államcsödbben, ha nem is mondjuk meg. A papírvaluta helyett rá kell térni legalább is az ezüstvalutára.

Krisztics Sándor, miniszteri osztálytanácsos:

— Meg kell állapítanom, hogy közeledünk a konszolidáció felé, aminek egyik jele az, hogy a nyilvánosság előtt foglalkozhatunk ezzel a kérdéssel. Már pedig a tisztviselői kérdési csak az általános konszolidáció oldhatja meg. Konszolidációra van szükség a hivatalokban, morális tekintetben is. A kényértégségnek és örökös áskálódásnak meg kell szűnnie. A tisztviselői probléma megoldását siettetni fogja a közigazgatás reformja. Végső ideje, hogy az állam egyszerűsítse közigazgatását. Nem egészséges állapot, hogy Angliának csak kilenc minisztériuma van, a megcsonkított Magyarországnak pedig tizenhárom. Azt az indítványt terjesztem elő, hogy szervezzenek a köztisztviselők egy vállalkozói szövetséget, amelyet köztisztviselők vezetnének és amelynek jövedelméből a köztisztviselők részesülének. Az állam természetesen ezt a szövetséget az állami vállalkozások terén előnyökben részesítené.

Heller Farkas elnök este nyolc órakor az értekezletet félbeszakította. A többi felszólalóra a holnap délutáni folytatálagos ülésen kerül a sor.